

الگوی احیای حقوق عامه با تحول در نظام هنجارها و ساختارهای قضایی

■ سید محمد مهدی غمامی

استادیار گروه معارف اسلامی و حقوق عمومی
دانشگاه امام صادق علیه السلام

مقدمه

احساس عدالت و اعتماد به دستگاه قضا به تبع نظارت قضایی بر تأمین استیفای حقوق شهروندان در مردم فراهم می‌شود. مطالبه‌ای که رهبری نیز مکرراً از قوه قضائیه داشته است. به نظر می‌رسد که مطالبه تغییر جدی در نظام هنجارها و ساختارهای احیای حقوق شهروندی، از الزامات این رویکرد است. حال این پرسش مطرح می‌شود که چه الگوی هنجاری- ساختاری از قوه قضائیه می‌تواند موجبات احیای حقوق ملت (عامه) را در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران فراهم کند؟ برای پاسخ به این پرسش، ضمن تحلیل تجربه هنجارگذاری‌های حوزه حقوق ملت و عامه، به بررسی کارآمدی ساختارهای موجود در این زمینه و لزوم تحول در آنها در خلال مطالعات اسنادی و میدانی می‌پردازیم. الگوی پیشنهادی، شامل وضع قانون در خصوص حق‌های بنیادین، اصلاح ساختارهای قضایی و امکان مراجعه و طرح دعوا علیه تمامی نهادهای دارای اقتدارات ویژه اعم از دولتی و غیردولتی و امکان مشارکت جدی به ساختارهای غیررسمی است.

